

Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku

Zákon č. 4/2011

o právnom postavení a združovaní cirkevných zborov

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Cieľ zákona

§ 1

Tento zákon ustanovuje právne postavenie cirkevných zborov Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku (ďalej len: Cirkev) a podmienky a spôsob združovania matkocirkevných zborov.

§ 2

Cirkevný zbor je takou – s kolektívnym zámerom a v právnom rámci organizovanou – samosprávnou cirkevnou organizačnou jednotkou, ktorá na určitom území spája jednotlivcov a rodiny za účelom praktizovania reformovanej kresťanskej viery.

§ 3

Tento zákon v rámci cirkevných zborov v odlišnom právnom postavení rozlišuje matkocirkevný zbor, dcérocirkevný zbor, združený matkocirkevný zbor, diasporálny zbor a misijný zbor.

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY

§ 4

Cirkevný zbor – v súlade s právnymi predpismi Cirkvi, na základe v nich obsiahnutých práv a povinností – samostatne spravuje svoje záležitosti.

Princíp budovania zdola

§ 5

(1) Cirkev na základe práva na samosprávu a práva na sebaurčenie cirkevných zborov – ako nescudziteľných práv – tvorí jednotu týchto cirkevných zborov, v záujme spolunažívania, jednotného praktizovania viery podľa Písma, jednotného zastupovania, vzájomnej pomoci, mravnej ochrany osoby a zachovania cirkevného majetku.

(2) Cirkev môže právnym predpisom obmedziť práva cirkevných zborov, ak to udržanie alebo zachovanie celku alebo časti záujmov uvedených v odseku (1) § 5 požaduje.

Parochiálne právo

§ 6

(1) Cirkevné zbory, ktoré udržiavajú samostatnú duchovenskú stanicu, sú rovnocenné a disponujú parochiálnym právom.

(2) Subjektom parochiálneho práva je duchovný zastávajúci duchovenskú stanicu cirkevného zboru, kým jeho predmetom je duchovenská služba spojená so zastávaním duchovenskej stanice na území, na ktorom je cirkevný zbor kompetentný.

(3) Parochiálne právo je nedotknuteľné, obmedzené môže byť len právnym predpisom schváleným na vyššej úrovni ako cirkevný zbor – ak to udržanie alebo zachovanie celku alebo časti záujmov uvedených v odseku (1) § 5 požaduje.

I. HLAVA

PRÁVNE POSTAVENIE CIRKEVNÝCH ZBOROV

Matkocirkevný zbor

§ 7

(1) Samostatným matkocirkevným zborom je cirkevný zbor, ktorý je schopný a ochotný samostatne udržiavať duchovenskú stanicu, respektíve samostatne udržiava duchovenskú stanicu.

(2) Cirkevný zbor, ktorý samostatne počas dvoch rokov priebežne neudržiava duchovenskú stanicu, stáva sa dcérocirkevným zborom – s výnimkou, ak Synodná rada konštatuje, že do tejto situácie sa dostal bez vlastného zavinenia, alebo ak učiní obojstranne schválené vyhlásenie o združení s iným matkocirkevným zborom. Zmenu právneho postavenia na dcérocirkevný zbor Synodná rada schvaľuje a deklaruje po podaní seniorátu.

§ 8

(1) Matkocirkevný zbor svoje práva a povinnosti vykonáva prostredníctvom svojich zákonne volených orgánov a funkcionárov.

(2) Všeobecné práva matkocirkevného zboru – vyplývajúce z jeho právneho postavenia:

- a) disponuje samostatnou právnou subjektivitou a parochiálnym právom;
- b) je samosprávnou jednotkou, a v rámci osobných a majetkových práv vzťahujúcich sa na neho prijíma opatrenia;
- c) ohľadne seba samého môže vydávať presbyterské uznesenia a cirkevnozborové nariadenia, v zmysle § 4;
- d) za účelom obsadenia duchovenskej stanice môže voliť vlastného duchovného;
- e) môže udržiavať duchovenské stanice;
- f) za účelom napomáhania duchovenskej službe môže prijať kaplána a prideleného duchovného, ak zabezpečí podmienky potrebné k prijatiu kaplána a prideleného duchovného;
- g) môže stanoviť duchovenské služby, ktoré majú byť vykonávané na území cirkevného zboru;
- h) môže k nemu patriť dcérocirkevný zbor alebo diasporálny zbor;
- i) môže disponovať vlastným majetkom a s ním hospodáriť;
- j) náleží mu vlastné právo pečiatkovať a overovať;
- k) disponuje volebným právom vo voľbách na úrovni Generálnej cirkvi i seniorátu;
- l) disponuje právom zastupovať a hlasovacím právom v seniorátnom valnom zhromaždení;
- m) do svojho presbyterstva – s hlasom poradným – môže pozvať jedného zástupcu z diasporálneho zboru, na ktorý dohliada;
- n) prostredníctvom svojich štatutárnych zástupcov náleží mu právo informovať sa a byť informovaný o záležitostiach Cirkvi zo strany orgánov seniorátu, v opodstatnenom prípade orgánov Cirkvi;

- o) môže poskytnúť údaje o sebe cirkevným a štátnym orgánom, s prihliadnutím na ochranu osobných údajov;
 p) v medziach zákona môže rozhodovať v disciplinárnych záležitostiach členov a svetských funkcionárov cirkevného zboru – okrem kurátora cirkevného zboru.

(3) Všeobecné povinnosti matkocirkevného zboru – vyplývajúce z jeho právneho postavenia:

- a) zabezpečenie vhodných služobných podmienok a hlásania slova Božieho s týždennou pravidelnosťou na území cirkevného zboru;
 b) uzavretie vokátora s duchovným zastávajúcim duchovenskú stanicu;
 c) zabezpečenie dôstojného bývania pre duchovného;
 d) udržiavanie a údržba bytu zabezpečeného cirkevným zborom pre duchovného, úhrada režijných nákladov a plnenie záväzkov obsiahnutých vo vokátore;
 e) úhrada režijných a prevádzkových nákladov farského úradu;
 f) v spoločných záležitostiach s dcérocirkevným zborom, ktorý patrí k nemu, vyžiadanie súhlasu presbyterstva dcérocirkevného zboru;
 g) pozvanie valného zhromaždenia dcérocirkevného zboru na valné zhromaždenie voliace duchovného;
 h) účasť na spoločnej službe Cirkvi;
 i) poskytovanie údajov seniorátu a Cirkvi;
 j) zaplatenie príspevkov predpísaných Cirkvou a seniorátom;
 k) zúčtovanie spoločných nákladov pre dcérocirkevný zbor;
 l) uskutočnenie ročne aspoň jedného spoločného zasadnutia presbyterstva s presbyterstvom dcérocirkevného zboru, za účelom prerokovania spoločných záležitostí.

§ 9

(1) Matkocirkevný zbor zanikne, ak sa z vlastnej iniciatívy zmení jeho právne postavenie, alebo ak v zmysle odseku (2) § 7 sa stane dcérocirkevným zborom, alebo sa bez možnosti evidencie členov vyľudní.

(2) Fakt zaniknutia konštatuje Synodná rada na podanie seniorátu.

(3) Matkocirkevný zbor zaniknutý pre vyľudnenie bez možnosti evidencie členov stráca svoje právne postavenie a nemôže ďalej praktizovať práva a povinnosti vyplývajúce z jeho právneho postavenia.

(4) S majetkom matkocirkevného zboru zaniknutého pre vyľudnenie bez možnosti evidencie členov disponuje príslušný seniorát.

Dcérocirkevný zbor

§ 10

Dcérocirkevný zbor je cirkevný zbor s vlastným presbyterstvom, ktorý po stránke duchovnej starostlivosti a správy patrí k niektorému susednému alebo blízkeému matkocirkevnému zboru, samostatne neudržiava duchovenskú stanicu, ale patriac k danému matkocirkevnému zboru spoločne udržiavajú duchovenskú stanicu, a jeho farský úrad je na území matkocirkevného zboru.

§ 11

(1) Dcérocirkevný zbor svoje práva a povinnosti vykonáva prostredníctvom svojich zákonne volených orgánov a funkcionárov.

(2) Všeobecné práva dcérocirkevného zboru – vyplý-

vajúce z jeho právneho postavenia:

- a) disponuje samostatnou právnou subjektivitou;
 b) zúčastňuje sa zostavovania vokátora pre duchovného;
 c) je samosprávnou jednotkou, a v rámci osobných a majetkových práv vzťahujúcich sa na neho prijíma opatrenia;
 d) ohľadne seba samého môže vydávať presbyterské uznesenia a cirkevnozborové nariadenia, v zmysle § 4;
 e) spolu s matkocirkevným zborom udržiava duchovenskú stanicu, preto patrí pod parochiálne právo matkocirkevného zboru;
 f) jeho valné zhromaždenie s hlasovacím právom sa môže zúčastniť na valnom zhromaždení matkocirkevného zboru voliaceho duchovného;
 g) môže stanoviť duchovenské služby, ktoré majú byť vykonávané na území cirkevného zboru;
 h) môže disponovať vlastným – od matkocirkevného zboru oddeleným – majetkom a s ním hospodáriť;
 i) náleží mu vlastné právo pečiatkovať a overovať;
 j) od matkocirkevného zboru môže žiadať zúčtovanie spoločných výdavkov;
 k) uskutočnenie ročne aspoň jedného spoločného zasadnutia presbyterstva s presbyterstvom matkocirkevného zboru, za účelom prerokovania spoločných záležitostí;
 l) prostredníctvom svojich štatutárnych zástupcov náleží mu právo informovať sa a byť informovaný o záležitostiach Cirkvi zo strany orgánov seniorátu, v opodstatnenom prípade orgánov Cirkvi.

(3) Všeobecné povinnosti dcérocirkevného zboru – vyplývajúce z jeho právneho postavenia:

- a) zabezpečenie vhodných služobných podmienok a pravidelného hlásania slova Božieho na území cirkevného zboru;
 b) príspevok na udržiavanie duchovenskej stanice v pomere príspevkov do Všeobecného fondu stanovených seniorským úradom a porovnaných s príspevkami matkocirkevného zboru na spoločnom zasadnutí presbyterstva, ak o tom nevznikne iná dohoda;
 c) účasť na spoločných záležitostiach s matkocirkevným zborom;
 d) účasť na spoločnej službe Cirkvi;
 e) zaplatenie príspevkov predpísaných Cirkvou a seniorátom.

§ 12

(1) Dcérocirkevný zbor zanikne, ak sa bez možnosti evidencie členov vyľudní. Fakt zaniknutia konštatuje Synodná rada na podanie seniorátu.

(2) Majetok dcérocirkevného zboru zaniknutého v zmysle ods. (1) prechádza prvotne do vlastníctva príslušného matkocirkevného zboru, druhotne nim disponuje príslušný seniorát. Prevod majetku vybavuje príslušný seniorát.

(3) Ten dcérocirkevný zbor, ktorý v zmysle bod b) ods. (2) § 11 viac ako dva roky nie je schopný prispievať na udržiavanie duchovenskej stanice, prekvalifikuje sa na diasporálny zbor. Prekvalifikovanie na diasporálny zbor a zánik presbyterstva konštatuje Synodná rada po podaní seniorátu.

(4) Majetok dcérocirkevného zboru, ktorý zanikol v zmysle odseku (3), sa dostáva do správy príslušného matkocirkevného zboru do tej doby, kým diasporálny zbor neinicuje zmenu svojho právneho postavenia. Ak z dia-

sporálneho zboru sa znovu stane cirkevný zbor s právnou subjektivitou, dostane späť svoj majetok. Ak sa diasporálny zbor úplne, bez možnosti evidencie členov vyľudní, jeho majetok prechádza prvotne do vlastníctva príslušného matkocirkevného zboru, druhotne ním disponuje príslušný seniorát. Prevod majetku vybavuje príslušný seniorát.

Združený cirkevný zbor

§ 13

Združené cirkevné zbory sú v zmysle tohto zákona združené matkocirkevné zbory, na ktoré sú platné zákonné nariadenia vzťahujúce sa na združené matkocirkevné zbory.

Diasporálny zbor

§ 14

(1) Tí členovia reformovanej kresťanskej cirkvi, ktorí bez cirkevnej organizácie, ale s kolektívnym zámerom rozptýlene žijú medzi inovercami, tvoria diaspóru. Diaspóru za účelom duchovnej starostlivosti prideli seniorátne valné zhromaždenie príslušné podľa územia k niektorému matkocirkevnému zboru.

(2) Diaspórou je taktiež aj to obecnstvo, v ktorom duchovný niektorého matkocirkevného zboru rozpozná možnosť hlásania Slova, následkom čoho – bez cirkevnej organizácie – tam pravidelne vykonáva duchovenskú službu; a neprestajne sa usiluje o to, aby sa z diaspóry stal cirkevný zbor.

§ 15

Ak duchovný slúžiaci v diaspóre pozoruje, že podmienky stať sa deóro- alebo matkocirkevným zborom sa môžu naplniť, a členovia diasporálneho zboru písomne deklarujú svoj zámer v tomto smere, je povinný u seniorátnej rady iniciovať prekvalifikovanie diaspóry na cirkevný zbor.

§ 16

Duchovný matkocirkevného zboru, na území alebo v okruhu ktorého môže byť vytvorený jeden alebo viac diasporálnych zborov, je povinný to rozpoznať a začať tam službu.

§ 17

Diasporálny zbor prostredníctvom svojho zástupcu sa môže s hlasom poradným zúčastniť v presbyterstve matkocirkevného zboru, ktorý naňho dohliada; ak to presbyterstvo príslušného matkocirkevného zboru schváli.

Misijný zbor

§ 18

(1) Tí členovia reformovanej kresťanskej cirkvi, na ktorých zámer vytvoriť zbor Cirkev bezprostredne dohliada, nakoľko to zo strategického hľadiska považuje za dôležité, tvoria misijný zbor.

(2) Cirkev kdekoľvek môže zriadiť misijný zbor.

§ 19

Udržiavanie duchovenskej stanice misijného duchovného, ktorý je poverený duchovnou starostlivosťou o misijný zbor a jeho zorganizovaním, zabezpečuje Cirkev.

§ 20

Misijný zbor v záujme vlastnej organizácie môže zriadiť presbyterstvo a voliť kurátora.

§ 21

(1) Cirkev na misijný zbor dohliada prostredníctvom dozerajúceho duchovného vymenovaného k duchovnému poverenému duchovenskou starostlivosťou o misijný zbor a jeho zorganizovaním.

(2) Dozerajúci duchovný misijného duchovného raz ročne podá hlásenie Synodnej rade o živote misijného zboru.

II. HLAVA

ZDRUŽENIE CIRKEVNÝCH ZBOROV

Formálne podmienky združenia

§ 22

(1) Tie dva matkocirkevné zbory existujúce v jednom senioráte, ktoré sa v záujme zmiernenia nákladov súvisiacich s udržiavaním duchovenskej stanice združia, tvoria združený matkocirkevný zbor.

(2) O združení dotknuté cirkevné zbory uzavru zmluvu o združení, ktorá upravuje detaily spoločných záležitostí vyplývajúcich zo združenia.

a) Zmluvu o združení schvaľuje seniorátne valné zhromaždenie.

b) Dva cirkevné zbory sa stanú združeným matkocirkevným zborom, ak zmluvu o združení – na podanie seniorátneho valného zhromaždenia – potvrdí Synodná rada.

(3) Združovať sa môžu iba také matkocirkevné zbory, z ktorých aspoň jeden nie je schopný samostatne udržiavať duchovenskú stanicu.

(4) Združenie dvoch matkocirkevných zborov môže iniciovať aj seniorátne rada.

Právne postavenie

združeného matkocirkevného zboru

§ 23

(1) Matkocirkevné zbory zúčastnené na združení sa zaväzujú navzájom spolupracovať, a nimi vytvorené právne vzťahy majú matkocirkevný charakter.

(2) Štatutárnymi zástupcami združeného matkocirkevného zboru sú duchovný zastávajúci duchovenskú stanicu a kurátori oboch matkocirkevných zborov.

a) Ak obidve matkocirkevné zbory, ktoré hodľajú združiť sa, disponujú pred združením vlastným zvoleným duchovným, ale združený matkocirkevný zbor vie a hodľá udržiavať len jednu duchovenskú stanicu, v deň valného zhromaždenia schvaľujúceho združenie obidvaja duchovní strácajú svoj právny stav zvoleného duchovného. Duchovenská stanica združeného matkocirkevného zboru sa môže obsadiť v zmysle platných cirkevných zákonov.

b) Na valnom zhromaždení schvaľujúcom združenie spomedzi kurátorov matkocirkevných zborov treba jedného hlasovaním poveriť právom navonok zastupovať. Právo navonok zastupovať sa v polovici volebného obdobia prevádza na druhého kurátora. Ak združenie vzniklo v priebehu volebného obdobia, pri zmene osoby poverenej právom navonok zastupovať treba brať do úvahy polovicu doby zostávajúcej do konca volebného obdobia.

(3) Do právneho vzťahu združenia matkocirkevné zbory berú so sebou aj k nim patriace dcérocirkevné zbory, ktoré sa stávajú dcérocirkevnými zbormi združeného matkocirkevného zboru.

(4) Združený matkocirkevný zbor nie je právnickou osobou. Matkocirkevné zbory vytvárajúce združenie naďalej ponechávajú svoju právnu subjektivitu.

§ 24

Na všeobecné práva a povinnosti združeného matkocirkevného zboru sú smerodajné všeobecné práva a povinnosti matkocirkevného zboru.

§ 25

(1) Následkom združenia združený matkocirkevný zbor – v poradí schválenom spoločnou dohodou oboch matkocirkevných zborov – nesie názov oboch matkocirkevných zborov, ktoré sú spojené pomlčkou. Ak neexistuje dohoda, smerodajné je poradie podľa abecedy.

(2) Následkom zaniknutia združenia cirkevný zbor môže používať iba vlastný názov.

Obsah právneho vzťahu združenia

§ 26

(1) Po združení si matkocirkevné zbory ponechávajú vlastné správne orgány.

(2) Matkocirkevné zbory svoje vnútorné záležitosti riadia v rámci vlastného presbyterstva, respektíve vlastného cirkevnozborového valného zhromaždenia.

(3) Za účelom riadenia spoločných záležitostí (ide najmä o združovanie, hospodárske záležitosti, zastupovanie, zahraničné styky, voľba duchovného, udržiavanie duchovenskej stanice, vedenie služby a úradu, súdne záležitosti) presbyterstvá, respektíve valné zhromaždenia oboch matkocirkevných zborov zasadajú spoločne, za predsedníctva duchovného a oboch kurátorov.

(4) Presbyterstvá a valné zhromaždenia združených matkocirkevných zborov za účelom riadenia spoločných záležitostí môžu voliť spoločných funkcionárov.

Majetkovo-právny vzťah združenia

§ 27

Pred združením matkocirkevné zbory, ktoré hodlajú združiť sa, zostavia inventár o svojom zvláštnom majetku, čo presbyterstvá osobitne schvália a uložia do depozitu na seniorskom úrade.

§ 28

Združené matkocirkevné zbory prispievajú na udržiavanie duchovenskej stanice a farského úradu v pomere príspevkov do Všeobecného fondu, ak zmluva o združení neustanovuje inak.

Majetkové práva a povinnosti matkocirkevných zborov zúčastnených na združení

§ 29

Matkocirkevný zbor zodpovedá svojim zvláštnym ma-

jetkom za tie osobitné dlhy a majetkové škody, ktoré pred združením, alebo počas doby združenia, alebo počas prerušenia právneho vzťahu združenia vznikli jeho vinou.

§ 30

Matkocirkevné zbory svojim zvláštnym majetkom disponujú samostatne.

Zánik združenia

§ 31

- (1) Zdužený matkocirkevný zbor zanikne, ak:
- a) zmluvu o združení spoločným a definitívnym rozhodnutím zrušia;
  - b) zmluvu o združení z úradu zruší Synodná rada alebo súd;
  - c) niektorý zo združených matkocirkevných zborov dva roky neplní podmienky súvisiace s právnym vzťahom alebo záväzky prevzaté z právneho vzťahu.

§ 32

Následkom rozchodu treba usilovať sa o obnovu majetkového stavu platného pred združením.

OSOBITNÉ USTANOVENIA

Titulárny matkocirkevný zbor

§ 33

(1) Tomu matkocirkevnému zboru, ktorý disponuje historicky významným a osvedčeným vecným, duchovným alebo osobným dedičstvom, a tým tvorí pamätné miesto historickej minulosti, ale nie je schopný samostatne udržiavať duchovenskú stanicu, čím splňa zákonné podmienky stať sa dcérocirkevným zborom, pričom združenie s iným matkocirkevným zborom vylučuje, môže príslušné seniorátne valné zhromaždenie prideliť titul „titulárny matkocirkevný zbor“. Pridelenie titulu seniorátnym valným zhromaždením schvaľuje Synodná rada.

(2) Takýto cirkevný zbor je povinný vo svojom úradnom názve používať názov „titulárny matkocirkevný zbor“.

(3) Právne postavenie titulárneho matkocirkevného zboru zodpovedá právnemu postaveniu dcérocirkevného zboru.

(4) Titulárny cirkevný zbor zanikne, ak sa naplnia zákonné podmienky stať sa diasporálnym zborom, alebo sa bez možnosti evidencie členov vyľudní.

(5) Ostatné ustanovenia vzťahujúce sa na titulárny matkocirkevný zbor sú zhodné s ustanoveniami tohto zákona vzťahujúcimi sa na dcérocirkevný zbor.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 34

Odsek (3) a (4) § 1 a § 2 II. štatútu strácajú svoju platnosť.

NADOBUDNUTIE ÚČINNOSTI

§ 35

- (1) Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2011.
- (2) Bod b) odseku (2) § 8 nadobúda účinnosť 1. januára 2013.

Zákon bol schválený na 5. zasadnutí VIII. Synody Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku, dňa 25. novembra 2011, v Kokave nad Rimavicou.